

2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006.

3. Крайнюк В. М. Психологія стресостійкості особистості : монографія / В.М. Крайнюк. – К.: Нікацентр, 2007. – 432 с.

4. Попов В.А., Коржуев А.В. Дидактика вищої школи: Учеб. Пособие для студ. высш. учеб. заведений. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 192 с.

Яровой С.С.

Науковий керівник: доцент кафедри філософії і ППП

Чепурна В.О.

ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ У СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Зміни, що відбуваються у нашому суспільстві, охоплюють всі сторони життя, пред'являючи великі вимоги до кожної людини, його знань, особистісних якостей і, перш за все, професійну підготовку. Перед студентською молоддю як ніколи гостро стоїть завдання не просто постійно поповнювати і поглиблювати свої знання, опанувати останніми досягненнями науки і техніки, а підготувати себе як конкурентоспроможного фахівця, що володіє певним набором лідерських якостей. Зазначені обставини підкреслюють нагальну потребу в більш глибокому дослідженні проблеми розвитку лідерських якостей у студентів.

Студентське самоврядування направлено на формування активної життєвої позиції студентів, їх соціальної зрілості, самостійності, відповідальності, здатності до самоорганізації та самовдосконалення. У психологічній літературі самоврядування студентів розглядається як на індивідуальному, так і груповому рівні [2].

Проблеми самоврядування навчальною діяльністю знайшли своє

відображення в працях Н.М. Пейсахова і Н.К. Тутишкіна. Один із головних висновків авторів полягає у необхідності цілеспрямованого виховання у студентів навичок самоврядування, використання для цього спеціальних засобів. Надаючи важливу роль навчальній діяльності, вважається, що управління навчальною діяльністю означає формування здатності до самоврядування нею у навчальних групах суб'єктом навчальної діяльності; навчання студентів способом планування, самоконтролю за виконуваними діями і операціями, вмінню розуміти, що і як вони роблять, усвідомлюючи схеми і правила, за якими вони діють або, іншими словами, формування здатності до рефлексії.

На рівні групи самоврядність, згідно Л.І. Уманському, може бути охарактеризована як здатність утворювати (створювати, підтримувати і застосовувати) оптимальну організаційно-ділову реальну структуру забезпечує ефективне виконання загальногрупової діяльності: виробничої, ідеологічної, пізнавальної і ін. Класифікуючи самоврядність з позиції діяльнісного підходу, Л.І. Уманський розглядає її і як певний підсумок організаторської діяльності по згуртуванню групи, і як своєрідний різновид такої діяльності, здійснюваний самими членами групи [4].

Істотний внесок у розуміння аналізованої проблеми внесли соціологічні дослідження студентського самоврядування, його стану, проблем, перспектив, проведені Ж.М. Грищенко і Д.Г. Ротманом. Автори роблять висновок про можливість реалізації самоврядування у різних сферах життя студентів: управлінні життєдіяльністю групи, оптимізації навчально-професійної діяльності, самопідготовки, організації побуту і дозвілля.

Вищесказане дозволяє сформулювати проблему дослідження, з'ясувати за яких умов студентське самоврядування буде робити визначальний вплив на формування лідерських якостей студентів вузу.

Мета дослідження полягає в тому, щоб вивчити формування лідерських якості студентів в процесі самоврядування.

Об'єктом дослідження є лідерські якості студентів.

Предмет дослідження: процес формування лідерських якостей у студентів в процесі самоврядування.

Відповідно до мети були сформульовані наступні завдання:

1. На основі теоретичного вивчення психолого-педагогічної літератури виявити основні характеристики людини з лідерськими якостями.
2. За літературними джерелами визначити напрямки вирішення проблеми формування лідерських якостей у студентів.
3. Вивчити прояви лідерських якостей у студентів в процесі самоврядування [1].

Основоположним початком у формуванні лідерських якостей студентів в умовах студентського самоврядування є:

- вивчення діяльності органів студентського самоврядування вищих навчальних закладів, з'ясування структури та напрямів їх діяльності;
- з'ясування умов, в яких розвивається особистість студента, проявляються її здатності, виховуються лідерські якості;
- визначення пріоритетних лідерських якостей особистості на підставі даних педагогічних спостережень і педагогічного експерименту;
- визначення обсягу теоретичних знань, навичок і умінь, які застосовуються студентами у творчій та громадській роботі.

Можна виділити основні етапи формування лідерських якостей в умовах студентського самоврядування у ЗВО.

I етап: мотивування формування лідерських якостей студентів. Мета: формування позитивної мотивації участі в діяльності органів студентського самоврядування, досягненні особистих успіхів.

II етап: репродуктивне осмислення і освоєння основних компонентів лідерських якостей - знань, умінь, навичок, зразків лідерства. Мета: формування лідерських якостей на мотиваційному, пізнавальному, діяльнісному та емоційному рівнях.

III етап: творча індивідуалізація готовності до лідерства. Мета: творча самореалізація лідерських якостей у конкретної діяльності в умовах

студентського самоврядування вищого навчального закладу та на міжуніверситетському просторі.

Участь в органах самоврядування стимулює активізацію організаційно-управлінської функції членів академічних груп, що виявляється у розвитку у студентів вміння планувати свою роботу, розподіляти обов'язки, координувати дії виконавців, оцінювати і аналізувати результати роботи групи і її членів, що позитивно впливає на формування професійної спрямованості [3].

Функції самоврядування будуть успішно реалізовуватися при забезпеченні наступних умов:

- створення в навчальному колективі вузу цілісної системи самоврядування студентів, починаючи від рівня академічної групи і закінчуючи загальноуніверситетським колективом;

- створення виконавчих органів самоврядування, визначення їх найменування та структури;

- визначення функцій і змісту діяльності органів самоврядування, постановка перед ними конкретних навчально-виховних, культурно-побутових і науково-дослідних завдань;

- визначення форм і методів організаційно-методичної допомоги органам самоврядування з боку адміністрації вузу, студентських молодіжних організацій, створення реальних умов для їх результативної діяльності;

- чітке визначення функцій і змісту діяльності кураторів груп, правове забезпечення їх ролі;

- ефективна система заохочень студентів [3].

У процесі дослідження теми було встановлено, що студентське самоврядування відіграє велику роль у формуванні лідерських якостей у студентів, а також володіє особливими можливостями у підготовці компетентних, конкурентоспроможних фахівців, затребуваних сучасним ринком праці.

Література

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої школи. Історія. Проблеми. – К.: Либідь, 1998. – 558 с.
2. Антонова Н. О. Професійно важливі якості та адаптація до професії психолога / Н.О. Антонова // Вісник Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди. Психологія. – Х., 2004. – Вип. 13. – Ч. 1. – С. 13–25.
3. Практикум по психологии профессиональной деятельности и менеджмента: учеб. пособие, 2-е изд. / Под ред. Г.С. Никифорова, М.А. Дмитриевой, В.М. Снеткова. – СПб.: Изд-во С.-Петербургского университета, 2001. – 240 с.
4. Рогинский В.М. Азбука педагогического труда / В.М. Рогинский. – М. : Высш. шк. , 1990 . – 111с.

Яшний Є.В.

Науковий керівник: старший викладач кафедри філософії і ППП

Ткаченко І.В.

ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ ПЕДАГОГА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Педагогічний авторитет багато у чому залежить від загальної культури поведінки педагога (вміння володіти мовою, мімікою і жестами, охайність в костюмі і т.п.). Зовнішність педагога і його культура поведінки у значній мірі впливають на завоювання викладачем авторитету серед студентів. Кращі педагоги на заняттях приходять у хорошому костюмі, постійно стежать за собою, завжди підтягнуті і організовані, тим самим особистим прикладом вони виховують такі ж якості і у своїх вихованців. Все це зміцнює авторитет вчителя.

Сучасні дослідники говорять про значущість особистісного іміджу педагога, читають необхідним розуміння педагогом того, що його позитивний образ грає важливу роль в педагогічному процесі. До проблеми іміджу педагога в сучасній вищій школі звернулися: Л.М. Митіна, М.Н. Котлярова,